		2.	Douglas A, Marcus K.	Salivary Bioscience	Elsevier	2020
		3.	Swati K. Et all.	A Review on Saliva-Based Health Diagnostics: Biomarker Selection and Future Directions	Springer	2023

Прилог бр.3		**Предметна програма од прв циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	Ергономија			
2.	Код	ДМЗЕР2			
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет – Скопје, Катедра за болести на забите и ендодонтот			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2	семестар	3
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	3			
8.	Наставник	**Одговорен наставник:** Проф.д-р Марина Ефтимоска Сите наставници од Катедрата			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Ислушани сите задолжителни предмети од прва година			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентот да ги разбере ергономските принципи во стоматологија за правилно дизајнирање на стоматолошката ординација и работната средина, да го познава дизајнот на стоматолошките инструменти, како и ергономските аспекти на екипираноста на работниот простор кој ќе овозможи поефикасно и поквалитетно извршување на работните задачи Студентот се стекнува со знаење за основните принципи на 4- рачната стоматологија, пошироки познавања за работната положба на терапевтот и пациентот познавања за појава на ризик фактори за развој на професионални заболувања, како и нивна превенција и терапија.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Теоретска настава -предавања** **1.Поглавје-Вовед во ергономија и ергономски принципи во стоматологијата** -Вовед во ергономијата и ергономски принципи во стоматологијата, дефинирање на ергономските концепти2часа -Ергономски дизајн на работниот простор во стоматологијата..2 часа -Ергономски дизајн на инструментите во стоматологијата...2 часа -Положби и движења при работа на стоматологот и неговиот тим и примена на ергономијата при работа.......................2часа -Визуелизација на работно поле и положба на стоматологот при работа со апарати за зголемување на работно поле...2часа -Заштита на стоматологот, тимот и пациентот и контрола на инфекцијата...2 часа -Стерилизација и дезинфекција во стоматологијата.........2 часа -Колоквиум			

		Резултати од 1 поглавје : Студентот ќе се едуцира за примена на ергономските принципи во планирање и организирање на работниот простор, како и соодветна примена на ергономски дизајнираните инструменти. Студентот ќе се насочи кон примена на правилните положби и движења при работа,како и методите на заштита при работа,асептично работење како и контрола на инфекцијата. **2.Поглавје** -Ергономски ризик - фактори во стоматологијата - причини за професионални заболувања..2часа -Мускулно - скелетни заболувања и фактори за нивно настанување..3 часа -Мускулно - скелетни заболувања на одредени делови на телото предизвикани од неергономска положба и работа на стоматологот...2 часа -Превенција на мускулно - скелетни заболувања кои се резултат на изложеност на ризик - фактори во стоматологијата...3 часа -Повреди и заболувања на очите поврзани со стоматолошката професија, проблеми со венската циркулација кај стоматолошкиот тим и нивна превенција.........................2 часа -Основи на 4 - рачната стоматологија ....2 часа -Современ начин и современи ергономски средства за работа во стоматологијата за реализација на процесот на дијагноза и терапија, визуализација на работното поле и компјутеризација на стоматолошката ординација..2 часа Колоквиум ***Резултати од 2.поглавје.....-студентот ќе се насочи во едукација за ризик факторите во стоматолошката пракса кои се причини за појава на професионални заболувања. Ќе се здобие со знаење за превентивнција за појава на мускулно - скелетни заболувања, работа во склоп на 4-рачна стоматологија како и работа со современи ергономски средства во стоматолошката пракса.*** **Вкупно: ....*30часа*** ***Практична настава-вежби*** ***-Од првото поглавје*** -Ергономски дизајн на работниот простор во стоматологијата...2 часа -Ергономски дизајн на инструментите во стоматологијата...2 часа -Положби и движења при работа на стоматологот и неговиот тим и примена на ергономијата при работа.......................2часа -Визуелизација на работно поле и положба на стоматологот при работа со апарати за зголемување на работно поле.....1час -Стерилизација и дезинфекција во стоматологијата ....1 час ***-Од второто поглавје*** -Ергономски ризик - фактори во стоматологијата - причини за професионални заболувања...2 часа -Мускулно - скелетни заболувања на одредени делови на телото предизвикани од неергономска положба и работа на стоматологот..2 часа -Основи на 4 - рачната стоматологија ....2 часа -Современ начин и современи ергономски средства за работа во стоматологијата...1 час ***Вкупно..15 часа***
13	Заемна поврзаност на	Поврзаност со анатомија, физиологија, психологија, технички науки

	предметите				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивна настава за ергономски принципи и нивна примена во стоматологијата, насоки и препораки за обезбедување на оптимални работни услови кои ќе овозможат поефикасно и побрзо извршување на работните задачи. Вежби клинички, работа во мали групи, презентирање изведување и демонстрирање на ергономските ставови и ергономскиот дизајн на инструменти и методи кои се користат, во стоматологијата.			
15.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15	
		16.3.	Пракса: часови		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15	
		17.3.	Домашно учење - задачи	30	
18	Услови за потпис	Присуство на 80% вежби и присуство на 60% предаања			
19	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови	1 колоквиум - **20 бода** 2 колоквиум - **20 бода**		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	**10 бода**		
	19.3.	Завршен испит: бодови	**50 бода**		
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет) (F)		
		од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)		
		од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)		
		од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)		
		од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)		
		од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Соња Апостолска	Ергономија	Соња Апостолска	2014
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Denise C. Murphy	Ergonomics and the Dental Care Worke	Washington, DC: American Public Health Association	1999

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Општа патологија
2.	Код	ДМЗОП2
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет – Скопје, Катедра за патологија
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус